

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Fødevarestyrelsen

Dyrevelværd og
Veterinærmedicin
J.nr. 2019-15-30-00008

Den 27. november 2019

Notat om høringssvar vedrørende forslag til Lov om dyrevelfærd (Dyrevelfærdsloven)

Et udkast til forslag til lov om dyrevelfærd har været i ekstern høring i perioden fra 5. september 2019 til den 30. september 2019.

Der er modtaget høringssvar fra følgende eksterne høringssparter: Advokatrådet, Anima, Cirkusdirektørforeningen, Danmarks Jægerforbund, Dansk Kennel Klub, DI Transport, DTL-Danske Vognmænd, Den Danske Dyrlægeforening, Det Dyreetiske Råd, Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation - DOSO, Dyrenes Beskyttelse, Forbrugerrådet TÆNK, Forum for Hestevelfærd, Frit Fjerkræ, fællessvar fra Danske Æg, Udvalget for slagtefjerkræ og L&F Fjerkræ, ITD-Brancheorganisation for den danske vejgodstransport, København Fur, Landbrug & Fødevarer, Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter, privatpersonen Michael Andersen, SamMark, SPF-Danmark, Vognmandsfirmaet Bendt Søndergaard.

Der er modtaget høringssvar fra følgende ministerielle høringssparter: Fiskeristyrelsen, Erhvervsstyrelsen, Justitsministeriet og Skatteministeriet. Følgende har ingen bemærkninger: Forsvarsministeriet, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Kulturministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Bemærkninger til lovforslaget

På baggrund af høringen og Miljø- og Fødevareministeriets efterfølgende overvejelser er der foretaget følgende ændringer af lovforslaget, herunder justeringer i lovforslagets bemærkninger

- *Lovens titel ændres fra "Dyrevelfærdslov" til "Lov om dyrevelfærd (Dyrevelfærdsloven)".*
- *I lovforslagets § 10 er der indsat et stk. 2, der viderefører og udvider bemyndigelsen i den gældende dyreværnslovs § 9, stk. 2, til at fastsætte regler om forbud mod udsætning i naturen af dyr, der vanskeligt kan klare sig i naturen.*
- *Lovforslagets § 29 justeres, så bemyndigelsen som udgangspunkt dækker alle operative og lignende indgreb og ikke alene indgreb, som har til formål at ændre dyrs udseende.*
- *I lovforslagets § 50 er der som nyt stk. 2 indsat en selvstændig bestemmelse om politiets adgang til et dyrehold mod behørig legitimation uden retskendelse, og at politiet om fornødent kan tage en sagkyndig med. Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende dyreværnslovs § 24. I bestemmelsens stk. 3 (høringsudkastets stk. 2) er det endvidere præciseret, at politiet om nødvendigt yder tilsynsmyndigheder og særligt bemyndigede personer bistand til adgang i medfør af stk. 1.*
- *I lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1 er der indsat en henvisning til Lissabontraktaten (Artikel 13 i traktat om den Europæiske Unions funktionsmåde), hvor dyr er omtalt som følende/sansende væsener ("sentient beings").*

- *I bemærkningerne til lovforslagets § 10 (stk. 1) er det præciseret, at bemyndigelsen til at fastsætte regler om hold af dyr på steder, hvor ejeren eller den, der fører tilsyn med dyret, ikke bor, for nuværende ikke påtænkes udnyttet til at fastsætte regler for landbrugsdyr.*
- *I lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 43, stk. 3, er det præciseret, at såfremt der på et senere tidspunkt kommer forskning, som kan danne grundlag for specifikke dyrevelfærdsregler for fisk og dermed ordinær velfærdskontrol, vil der også kunne udføres ordinær velfærdskontrol i disse virksomheder, og der kan på dette tidspunkt tages stilling til, hvorledes der skal ske betaling for kontrollen.*
- *I lovforslagets almindelige bemærkninger vedrørende implementeringskonsekvenser for det offentlige er det fremhævet, at lovforslaget viderefører de gældende hjemler til at etablere digital kommunikation, og at forslaget vurderes at efterleve principperne om digitaliseringsklar lovgivning m.v.*
- *Bemærkningerne i lovforslaget om præcisering af Fødevarestyrelsens sanktioneringspraksis i transportegnethedssager er drøftelser med Justitsministeriet justeret, så det fremgår tydeligt, at der ikke er tale om en ændring af det strafferetlige ansvar for de enkelte aktører, men en ændret sanktioneringspraksis i forbindelse med styrelsens kontroller med dyretransporter.*

Herudover er der alene foretaget enkelte mindre sproglige ændringer og præciseringer i lovforslaget, som ikke ændrer på det indholdsmæssige i lovforslaget.

I det følgende redegøres for de væsentligste bemærkninger i høringssvarene. Miljø- og Fødevareministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

Generelle bemærkninger til lovforslaget og en ny lovgivningsstruktur på dyrevelfærdsområdet

Dyrenes Beskyttelse kvitterer for en række væsentlige dyrevelfærdsområde forbedringer i lovforslaget i forhold til det oprindeligt fremsatte lovforslag (L192).

Landbrug & Fødevarer, Den Danske Dyrlægeforening og Danske Æg, Udvalget for slagtefjerkræ og L&F Fjerkræ (fællessvar) som udgangspunkt støtter forslaget.

Dyrenes Beskyttelse (DB), Anima, DOSO og Det Dyreetiske Råd har sammenfattende givet udtryk for, at lovforslaget og ændringen af regelstrukturen på dyrevelfærdsområdet ikke må medføre forringelser på dyrevelfærdsområdet.

Landbrug & Fødevarer (L&F) finder, at ministerens bemyndigelser til at fastlægge regler om hold af landbrugsdyr bør begrænses til de dyrearter, der allerede er omfattet af lovgivningen, og at der helt principielt skal gennemføres en lovændringsproces, såfremt ministerens bemyndigelse skal udvides til at omfatte andre dyrearter. L&F finder desuden, at dyrevelfærd og dyreetik bør holdes adskilt, og at regler med et dyreetisk sigte bør fastsættes ved lov, herunder som hidtil i særlove.

Den Danske Dyrlægeforening og Forum for Hestevelfærd ønsker, at lov om hold af heste forbliver en selvstændig lov, fordi de er bekymret for, at reguleringens stabilitet anfægtes, såfremt lovens regler fremadrettet reguleres på bekendtgørelsesniveau.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at formålet med lovforslaget helt grundlæggende er at gennemføre en forenkling af lovgivningsstrukturen på dyrevelfærdsområdet, og at en vigtig forudsætning for at kunne gøre dette er at muliggøre en bredere anvendelse af bemyndigelser.

Formålet med lovforslaget er således ikke at foretage indholdsmæssige ændringer af reguleringen på dyrevelfærdsområdet. Der er med lovforslaget primært tale om en videreførelse af gældende regler på dyrevelfærdsområdet.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det er hensigten at videreføre gældende ret. Hvor ikke andet fremgår af lovforslaget videreføres de gældende regler i de artsspecifikke love m.v. uændret i nye artsspecifikke bekendtgørelser. Endvidere videreføres visse regler i den gældende dyreværnslov i bekendtgørelser. Det er således ikke hensigten at foretage dyrevelfærds-mæssige forringelser af reguleringen på dyrevelfærdsområdet.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at den fremtidige lovstruktur tager udgangspunkt i det forslag, som Ekspertgruppen vedrørende modernisering af lovgivningen på dyrevelfærdsområdet afgav i maj 2017. Ekspertgruppen har i deres udtalelse anbefalet, at alle de dyreartsspecifikke velfærdslove, herunder lov om hold af heste, samles under en dyrevelfærdslov og tilhørende dyreartsspecifikke bekendtgørelser.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser og specifikke emner

Lovens formål og generelle bestemmelser i kapitel 1 (lovforslagets §§ 1 – 3)

Landbrug & Fødevarer (L&F) udtrykker stor bekymring for forslaget om at medtage dyreetiske hensyn i forslagens formålsbestemmelse. L&F mener, at det er afgørende, at dyrevelfærds- og dyreetiske hensyn holdes adskilt, og at dyreværnsloven alene beskæftiger sig med de dyrevelfærds-mæssige forhold. L&F mener derfor, at dyreetiske forhold skal udgå af formålsbestemmelsen og finder, at den gældende praksis, hvor regler med et dyreetisk sigte er fastsat ved særlove, fortsat bør være gældende.

Tilsvarende synspunkt kommer fra Kopenhagen Fur og fra Danske Æg, Udvalget for slagtefjerkræ og L&F Fjerkræ.

Miljø- og Fødevareministeriet skal hertil anføre, at det foreslås, at der som noget nyt i forhold til den gældende dyreværnslov indføres en formålsbestemmelse, hvor det fastslås, at loven både tager sigte på dyrenes velfærd, men også på dyreetiske hensyn. Dyreværnsloven har ikke hidtil kunnet danne grundlag for fastsættelse af bestemmelser med et dyreetisk sigte, hvorfor sådanne bestemmelser hidtil har skullet fastsættes ved særskilt lov eller ændring af dyreværnsloven. Som eksempler på nuværende love og bestemmelser af dyreetisk karakter kan nævnes lov om forbud mod slagting og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, lov om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte samt dyreværnslovens § 3 a om forbud mod seksuel omgang eller seksuelle handlinger med dyr. Hovedformålet med det foreliggende lovforslag har været at opnå en klar og overskuelig struktur på området, så dyrevelfærdsloven udgør en rammelov med bemyndigelse til at udstede regler inden for de rammer, der fastsættes i lovens bemyndigelsesbestemmelser. Samfundsdebatten har udviklet sig i retning af, at ikke alene dyreværn, men også dyreetik, indgår som væsentlige elementer i forbindelse med dyrs velfærd. Ministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt, at dyrevelfærdslovens anvendelsesområde også kan inddrage dyreetiske aspekter.

Det skal yderligere bemærkes, at de enkelte bemyndigelser har et indhold og en rækkevidde, som afgrænser, hvad der kan fastsættes regler om - også i forhold til dyreetiske aspekter.

Anima giver udtryk for, at lovforslagets §§ 1 og 2 er positive forbedringer i forhold til lovens formål, men finder ikke nok belæg for, at lovforslaget ikke overordnet skal anerkende dyr som sansende. Anima finder det endvidere beklageligt, at det ikke i formålsbestemmelsen anerkendes, at dyr har en egenverdi uafhængig af deres nytteværdi.

DOSO ønsker, at det tilføjes i lovforslagets § 1, at alle dyr har en egenverdi, uanset den nytteværdi de må have for mennesket.

Dyrenes Beskyttelse (DB) anfører, at der er meget mere end dyreværn knyttet til begrebet ”dyrevelfærd”, og at hensigten med formuleringen bestemt er sympatisk. DB anerkender ligeledes, at der er visse forbedringer i den foreslåede formålsparagraf i forhold til det tidligere fremsatte lovforslag

(L192), men mener dog, at formålsbestemmelsen (§ 1) kan præciseres yderligere, herunder i relation til dyr som "sansende væsener" for helt at kunne afspejle ambitionen for en moderne dyrevelfærdslov. DB foreslår således, at det fremgår af formålsbestemmelsen, at "dyr er sansende væsener, som har en egenverdi uafhængig af den nytteværdi, som de måtte have for mennesker" samt at det tilføjes, at "dyr skal derfor holdes under forhold, hvor deres behov tilgodeses, herunder sikres mulighed for at udføre den naturlige adfærd som knytter sig til deres art." DB anfører, at det at være "sansende" ikke nødvendigvis indebærer en intellektuel bearbejdning af "følelsen", men afspejler, at alle dyr sanser deres omverden via diverse sanseindtryk. DB henviser til omtalen af dyr som "sansende" (dvs. sentient beings) i EU-lovgivningen (Lissabontraktaten). DB henviser i øvrigt til dyrevelfærdslove i blandt andet Sverige og Norge.

Det Dyreetiske Råd (rådet) har givet udtryk for at være enig i fremstillingen af det faglige grundlag for ikke at betegne alle dyr som sansende i loven, givet at "sansende" skal forstås som svarende til det engelske ord "sentient", og ikke blot det at have et sanseapparat. Rådet fremhæver dog, at det alligevel kan være hensigtsmæssigt at medtage betegnelsen "sansende" i formålsbestemmelsen, da langt hovedparten af loven og de bekendtgørelser, der udstedes i medfør heraf, kun er relevant for de dyrearter, der betragtes som sansende. Rådet forslår, at fokus i lovforslagets bemærkninger i givet fald kan vendes således, at det i stedet for at redegøre for, hvilke dyr der er sansende, kan forklares, hvilke dyr der med den nuværende viden ikke anses for at være det.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at når formålsbestemmelsen alene anfører, at dyr er levende væsener og ikke som sansende eller følede væsener, skal det ses i lyset af, at loven omfatter alle dyr, og at der i dag ikke er videnskabelig dokumentation for, at alle dyr er i stand til at føle og opfatte eller sanse smerte og lidelse. Ordet "sansende" opfattes typisk som det at have en bevidsthed om f.eks. oplevelse af smerte i modsætning til en reflektorisk reaktion på ydre skadelige stimuli, som f.eks. kulde eller varme. For en række dyrearter er der ikke dokumentation for en sådan bevidsthedsopfattelse. Nogle dyr, som f.eks. insekter, orme og snegle vil reagere på skadelige stimuli. F.eks. vil en flue, der sætter sig på eller nærmer sig en meget varm genstand, straks flyve væk igen. Men dette tilskrives en rent refleksmæssig handling, der har til formål at sikre artens overlevelse og ikke som følge af en sansende oplevelse hos fluen. Det vil således ikke være korrekt at omtale alle dyr som sansende, herunder i formålsbestemmelsen (såvel som lovforslagets § 2), idet alle dyr er omfattet af lovforslaget, uanset om der er dokumentation for, om de er sansende eller ej.

Endvidere vil det ikke som foreslået af rådet være hensigtsmæssigt at nævne eksplicit i loubemærkningerne, hvilke konkrete dyr der med nuværende viden ikke anses for at være sansende.

Miljø- og Fødevareministeriet har dog på baggrund af indkomne bemærkninger til formålsbestemmelsen og ønsket om at betegne dyr som sansende væsener med henvisning til Lissabontraktaten, hvor dyr er omtalt som "sentient beings", fundet det hensigtsmæssigt, at der indsættes en henvisning til traktaten (Artikel 13 i traktat om den Europæiske Unions funktionsmåde) i lovforslagets bemærkninger. Når dyr i traktaten er omtalt som "følede væsener" (den danske oversættelse af artikel 13), må det ses i lyset af, at EU's lovgivning på dyrevelfærdsområdet er rettet mod dyr, der holdes, transporteres og slagtes i forbindelse med en økonomisk aktivitet, hvilket vil sige først og fremmest landbrugsdyr, herunder opdrættede fisk. At der her er tale om hvirveldyr støttes af, at der er fastsat dyrevelfærdsmæssige regler om hold af svin, kalve, æglæggende høner og slagtekyllinger, og at dyr både i transportforordningen og aflivningsforordningen er defineret som hvirveldyr. Hvirveldyr tilhører den gruppe af dyr, hvor der er videnskabelig dokumentation for, at de er følede væsener.

Med hensyn til forslaget fra Dyrenes Beskyttelse om, at der i formålsbestemmelsen henvises til, at dyr skal sikres mulighed for at udføre den naturlige adfærd, skal Miljø- og Fødevareministeriet bemærke, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 3, at bestemmelsen om, at der skal tages hensyn til dyrs adfærdsmæssige behov, også indebærer, at dyrs naturlige adfærd i muligt omfang tilgodeses. Det bemærkes, at under produktionsforhold er det ikke altid muligt at tilgodeses

dyrenes naturlige adfærd fuldt ud, f.eks. når dyr holdes på stald eller på et begrænset udendørs område. Dog forsøger man i muligt omfang at tilgodese hensynet til dyrenes naturlige adfærd, f.eks. ved at stille krav om, at søer skal være fritgående, eller at kvæg ikke må stå opbundet.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker endvidere, at med hensyn til dyrs egenværdi uafhængig af nytteværdien for mennesker, så har dyr i sig selv en værdi, der i videst muligt omfang bør respekteres. Dette fremgår af bemærkningerne til lovforslaget. Der vil dog være tilfælde, hvor dette ikke vil være muligt at tilgodese. Det kan f.eks. være ved skadedyrsbekæmpelse eller udryddelse af smitsomme sygdomme, hvor hensynet til at hindre smittespredning (og økonomi) vejer tungere end hensynet til dyret.

DOSO ser gerne, at der sker en præcisering af termene ”bedst muligt” og ”væsentlig ulempe” i lovforslagets § 2.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at udtrykket ”bedst muligt” er dynamisk, da den bedst mulige beskyttelse af et dyr vil afhænge af dyrets art, race eller type, og hvad der foreligger af anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, herunder også hvad der i øvrigt til enhver tid findes af mulige behandlingsmetoder, aflivningsmetoder m.v.

Udtrykket ”bedst muligt” indeholder endvidere en erkendelse af, at det ikke i alle tilfælde vil være muligt at undgå at påføre dyr smerte eller angst m.v. Som eksempel kan nævnes, at det kan være nødvendigt at binde eller fiksere et dyr i forbindelse med en dyrlæges behandling af dyret med en skade eller sygdom. En sådan begrænsning af dyrets bevægelsesfrihed kan medføre, at dyret føler angst, ligesom en given behandling kan påføre dyret en forbigående smerte eller angst. Et andet eksempel er, at et dyr, f.eks. en hund, har behov for at få klippet kløer, hvilket for nogle hunde opleves meget ubehageligt. En sådan behandling er dog nødvendig for, at hunden ikke senere får skader på grund af for lange kløer.

Der vil også være situationer, hvor hensynet til hurtigt at kunne begrænse smittespredning til dyr og mennesker vil veje tungere, end at anvende den dyrevelfærdsmæssigt mest optimale aflivningsmetode. Dette kan f.eks. være tilfældet i forbindelse aflivning af skadedyr, såsom rotter.

Udtrykkene ”smerte, lidelse og angst” omfatter både den fysiske påvirkning og anden påvirkning, som et dyr kan blive udsat for. Med udtrykket ”varigt mén” strækkes beskyttelsen videre end til smerte, idet der tænkes på den varige skade, som et dyr kan blive udsat for. Endelig skal dyret beskyttes mod væsentlig ulempe. Forudsætningen om, at ulempen skal være væsentlig, betyder, at den ulempe, der f.eks. vil være forbundet med isætning af øremærker, blodprøvetagning, injektioner, herunder vaccination, eller lignende mindre indgribende behandlinger af dyr vil være undtaget fra bestemmelsens anvendelsesområde.

Anima anbefaler, at man ikke vurderer dyrs adfærdsmæssige behov ud fra et skøn af deres placering i et hierarkisk system, men opfordrer til, at man i stedet inkluderer graden af udvikling i forhold til fostre.

Dyrenes Beskyttelse (DB) anfører endvidere, at det ikke er rimeligt at ”rangordne” dyr således, at dyr, der rangerer højest, har krav på mere beskyttelse end lavere rangerende dyr, og opfordrer til, at ”graden af udvikling” slettes fra lovbemærkningerne til lovforslagets § 3. Derimod finder DB, at det er mere oplagt at inkludere graden af udvikling i forhold til fostre, hvor der især er usikkerhed omkring aflivning af ufødte fostre fra de køer, der slagtes som højdetrægtige.

Det Dyreetiske Råd (rådet) anfører, at ordet ”angst”, som anvendes i forslaget § 2, i dag relaterer sig mere til sygelige tilstande, mens frygt relaterer sig til stimulationer/stimuli, som af individet opfattes som farlige eller potentielt farlige, og som må antages at være det, som dyrene skal beskyttes imod, jf. § 2. Rådet anbefaler således, at ordet ”angst” erstattes med ordet ”frygt”. Rådet finder, at formuleringen ”graden af udvikling” er både uklar, unødvendig og uhensigtsmæssig, og at en sådan formulering kan

fremme en forskelsbehandling af dyr, der ikke hviler på den viden om dyrenes behov, som der ellers lægges op til. Rådet finder til gengæld, at det bør overvejes at inddrage hensyn til udviklingsstadier af fostre og æg indtil fødsel/klækning.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker, at dyreværnslovens § 1 senest blev ændret ved lov nr. 645 af 8. juni 2016, hvor ordlyden af bestemmelsen blev ændret til "Dyr er levende væsener [...]".

Det er Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse, at begrebet "angst" dækker bredere end det af Det Dyreetiske Råd foreslåede "frygt". Ifølge lovforslagets § 2 skal dyr således beskyttes mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, hvilket er en videreførelse af den gældende dyreværnslovs § 1. Det er Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse, at begrebet "angst" omhandler situationer, hvor et dyr er bange, fordi det er blevet udsat for en konkret trussel, men at begrebet "angst" samtidig omfatter situationer, hvor et dyr er blevet udsat for forhold, der betyder, at det generelt giver udtryk for angst.

Det er således Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse, at den hidtidige formulering af dyreværnslovens § 1 bør videreføres som foreslået i § 2 i forslag om dyrevelfærdsloven.

Med hensyn til lovforslagets § 3, som viderefører dyreværnslovens § 2, skal Miljø- og Fødevarerministeriet bemærke, at der ved anvendelsen af dyreværnslovens § 2 skal tages hensyn til dyrets art, graden af udvikling, tilpasning og tamhed. Graden af udvikling er forstået som dyrets placering i det zoologiske system – hvirveldyr eller ikke-hvirveldyr – og ikke som udviklingsstadier (fostre) indtil fødsel/klækning. Formålet med lovforslaget er som udgangspunkt at omstrukturere den gældende dyrevelfærdslovgivning, så lovgivningen bliver mere fleksibel og tilgængelig. En udvidelse af anvendelsesområdet til også at omfatte tidligere udviklingsstadier (fostre) er således ikke intentionen med den nye dyrevelfærdslov. Ligeledes har det ikke været hensigten at udvide anvendelsesområdet i den gældende lovs § 2 (lovforslagets § 3) til dyrearter, hvor der efter Miljø- og Fødevarerministeriets opfattelse ikke er tilstrækkelig dokumentation for dyrenes smerteopfattelse og adfærdsmæssige behov, hvorfor Miljø- og Fødevarerministeriet for indeværende ikke finder, at der er grundlag for at ændre anvendelsesområdet i § 3 i lovforslaget, som viderefører den gældende dyreværnslovs § 2.

Forbud mod dyrekampe (lovforslagets § 7)

Dyrenes Beskyttelse og Det Dyreetiske Råd kan tilsluttes sig lovforslagets udvidelse af forbuddet til at gælde dyrekampe.

Danmarks Jægerforbund ser ikke forbuddet som en hindring i forhold til udøvelse af tilladte jagtaktiviteter.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker, at formålet med bestemmelsen er at tydeliggøre, at afholdelse af dyrekampe er forbudt, og at afholdelse heraf kan straffes. Kendetegnende for dyrekampe i bestemmelsens forstand er typisk, at der er tale om mere organiserede slagsmål mellem dyr, f.eks. med henblik på foranstaltning af væddemål om, hvilket dyr der vinder. Jagtlige situationer med appporterende hunde, eftersøgning af tilskadekommet vildt med schweisshunde m.v. vil således ikke være omfattet af forbuddet mod dyrekampe.

Udendørs hold af dyr, herunder tilsyn med dyr på græs (lovforslagets § 9 og § 20)

Det Dyreetiske Råd (rådet) kan tilslutte sig, at ministeren kan fastsætte regler om hyppigere tilsyn af visse dyr, både ved indendørs hold, og når dyrene er på fold eller græs. Rådet peger i sin Udtalelse om brug af dyr til rewilding ved naturforvaltning på behovet for at sikre tilstrækkelig overvågning af udegående dyr i kritiske perioder. Rådet ser i forlængelse heraf frem til, at bemyndigelsen anvendes og peger på, at det kan være relevant også at stille lovmæssigt krav om at udarbejde en forvaltningsplan ved udsætning af dyr i rewilding-projekter. Rådet bemærker, at der i udtalelsen om brug af dyr til

rewilding ved naturforvaltning peges på en række potentielle problemområder ved hold af udegående dyr, og hvor dyr kan være af andre arter end kvæg og heste. Rådet tilslutter sig derfor muligheden for, at der kan fastsættes regler for udendørs hold af landbrugsdyr og heste generelt.

Dyrenes Beskyttelse (DB) ser positivt på tiltagene om bemyndigelser vedrørende indhold, omfang og hyppighed af dyreejers/dyrlægers tilsyn samt registrering af døde dyr. DB mener dog, at der skal sikres mindst 1 dagligt tilsyn af dyr, herunder heste på græs, også med tanke på forsvarligt tilsyn af dyr i tiden omkring fødsel. DB mener, at der i perioder kan være behov for ekstra tilsyn af græssende dyr på f.eks. naturarealer. Det vil typisk gøre sig gældende en våd vinter, hvor der kan mangle tørre liggearealer til dyrene, men kan også omfatte perioder med ekstrem varme og tørke (f.eks. i særligt kritiske perioder). Endvidere imødeser DB en regulering af forhold for udegående dyr (under forskellige årstider) på bekendtgørelsesplan. DB mener, at der er brug for regulering på tværs af dyrearter, som bl.a. fastsætter bestemmelser for hold af dyr i hhv. sommer- og vinterperioden.

Landbrug & Fødevarer (L&F) anerkender behovet for, at udegående dyrs forhold sikres forsvarligt, såfremt der ikke er læskur eller bygning til rådighed. L&F mener dog om, at der bør åbnes op for, at landmanden ved hjælp af forskellige managementmuligheder kan opfylde dyrenes behov end blot gennem de naturgivne forhold. L&F foreslår således bestemmelsen i lovforslagets § 20, stk. 2, udvidet og ændret til følgende:

”Ministerens kan fastsætte regler om, at landbrugsdyr og heste af bestemte racer og krydsninger heraf kan holdes ude døgnet rundt i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr uden adgang til læskur eller bygning, såfremt de naturgivne forhold tillader det eller landmanden ved hjælp af andre managementmæssige tiltag sikrer dyrenes behov.”

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det i første omgang er hensigten at videreføre de gældende regler om tilsyn i artsspecifikke bekendtgørelser med hjemmel i den foreslåede § 9. Der er således ikke på nuværende tidspunkt planer om at fastsætte nye regler om tilsyn.

Endvidere bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at det på nuværende tidspunkt er hensigten at videreføre de gældende regler om udegående dyr i artsspecifikke bekendtgørelser med hjemmel i den foreslåede § 20. Bemyndigelsesbestemmelsen er udvidet i forhold til den gældende § 20, 2. pkt., i lov om hold af heste og skal ses i lyset af, at praktiske erfaringer eller ny videnskabelig viden i fremtiden kan vise et behov for at fastsætte krav om adgang til læskur eller bygning for andre dyrearter end heste.

Miljø- og Fødevareministeriet henleder desuden opmærksomheden på Det Veterinære Sundhedsråds Supplerende udtalelse vedr. udendørs hold af dyr samt fodring af disse af 15. juni 2018, hvoraf det fremgår, at rådet finder, at det ikke er muligt managementmæssigt at sikre dyr i overensstemmelse med deres behov på arealer, hvor de naturlige forhold ikke er af en beskaffenhed, som yder dyrene en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør, og der ikke er etableret læskur eller bygning, hvor alle dyr på samme tid kan hvile på et passende tørt leje.

Miljø- og Fødevareministeriet finder således, at den foreslåede formulering af lovforslagets § 20 bør fastholdes.

Hold af dyr på steder, hvor ejeren eller den, der fører tilsyn med dyret, ikke bør (lovforslagets § 10)

Dansk Kennel Klub (DKK) ønsker at bibeholde formuleringen i hundelovens § 2 om forbud mod hold af hunde på steder, hvor der ikke er beboelse, i stedet for lovforslagets bemyndigelsesbestemmelse, som vedrører dyr generelt. DDK finder det vigtigt at bibeholde formuleringen vedrørende forbuddet (og krav om, at der skal bo mennesker, der hvor hunde har ophold), da hunde i udpræget grad har brug for nærkontakt til mennesker for at trives. Ligeledes ønsker DKK formuleringen i hundelovens § 5 (forbud mod opbinding af hunde uden ophør m.v.) fastholdt.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det i første omgang er hensigten at benytte bemyndigelsen i lovforslagets § 10 til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler svarende til dem, der gælder i dag for hunde. Det drejer sig bl.a. om § 2 i lov om hunde om forbud mod hold af hunde på steder, hvor der ikke er beboelse, såsom i kolonihaver, medmindre der gives tilladelse hertil, og om hunde, som anvendes til bevogtning, som i dag er reguleret i bekendtgørelse om hunde, som anvendes til bevogtning. Det er dog hensigten, at tilladelser til at holde hunde på steder, hvor der ikke er beboelse, fremadrettet skal gives af Fødevarestyrelsen og ikke politiet.

Ligeledes er det hensigten at videreføre reglerne i hundelovens § 5 i bekendtgørelsesform med hjemmel i den nye dyrevelfærdslov.

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter mener, at formuleringen af § 10 er problematisk i forhold til hold af landbrugsdyr i multisite-besætninger, hvor dyrene fodres og tilses en eller flere gange dagligt, men hvor ejeren eller den, der fører tilsyn med dyrene, ikke nødvendigvis bor på stedet. Landsforeningen fremhæver, at eventuelle regler, der stiller krav til, at ejeren eller den, der fører tilsyn med dyrene, skal bo på ejendommen, ikke vil kunne imødekommes i moderne landbrugsproduktion og foreningen mener derfor ikke, at § 10 bør finde anvendelse på landbrugsdyr, herunder henvises der til, at tilsynspligten i lovforslagets § 9 sikrer, at dyrenes velfærd ikke forringes, selvom der ikke er bopælspligt.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at bestemmelsen i lovforslagets § 10 indeholder bemyndigelse til at fastsætte såvel regler om hold af dyr på steder, hvor ejeren eller den, der fører tilsyn med dyret, ikke bor, som forbud mod hold af dyr på sådanne steder. Det er på nuværende tidspunkt alene hensigten at videreføre de regler, der i dag gælder for hunde i bekendtgørelsesform. Det er således ikke for nuværende hensigten at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler, herunder forbud, om hold af landbrugsdyr på steder, hvor ejeren eller den, der fører tilsyn med dyret, ikke bor. Dette er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget.

Dyrs adgang til udearealer, herunder optegnelser om dyrs ophold på udearealer (lovforslagets § 12)

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter mener ikke, at lovforslagets § 12 bør omfatte på landbrugsdyr, da bestemmelsen i forhold til tilsynsreglerne i § 9 indebærer et element af egenkontrol og senere myndighedskontrol af egenkontrollen og tilhørende administration, der ikke indebærer nogen forbedring i forhold til dyrenes velfærd.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i første omgang skal anvendes til at videreføre gældende regler i bl.a. lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg. I medfør af § 15 i lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg må køer ikke bindes (forbud mod bindetalde). Bestemmelsen er omfattet af en overgangsordning, hvorefter forbuddet først finder anvendelse fra den 1. juli 2027. I overgangsperioden vil der dog være krav om, at kreaturerne fra og med den 1. juli 2022 til og med den 30. juni 2027 skal på græs i mindst 150 dage i mindst 6 timer om dagen i perioden 15. april til og med den 31. oktober. Den ansvarlige for bedriften skal påse, at der sker skriftlig registrering af, hvilke datoer flokken har haft adgang til græsarealer, og datoerne for opstaldning af flokken med angivelse af det konkrete forhold, som nødvendiggjorde opstaldning.

Fastsættelse af regler om klovestersyn, -behandling og -beskæring

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter finder det problematisk, såfremt der fastsættes regler om jævnlige klovestersyn m.v. i medfør af § 15, stk. 1, som vil øge antallet af fremmedbesøg og dermed øget smitterisiko i besætningen. Landsforeningen mener derudover, at eksterne besøg altid udgør øgede omkostninger og dermed forringet konkurrenceevne. Landsforeningen mener, at det grundlæggende altid er landmandens ansvar at sikre, at dyrene har sunde klove og korrekt benstilling.

I forhold til § 15, stk. 3, mener landsforeningen, at det er mere rimeligt, at det er ejerens ansvar at sikre, at beskæring af klove bliver foretaget på en korrekt og forsvarlig måde.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at lovforslagets § 15, stk. 1, sammenskriver og viderefører bemyndigelsen i dyreværnslovens § 14, stk. 3, 1. pkt., og bemyndigelsen i § 11, stk. 2, 1. pkt., 1. led, i lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg. Det er i første omgang hensigten at videreføre bestemmelserne om klovestersyn, -behandling og -beskæring i lov om hold af malkekvæg og afkom af malkekvæg i bekendtgørelsesform. Der er således ikke tale om fastsættelse af regler, som øger antallet af fremmedbesøg på bedriften. Miljø- og Fødevareministeriet er endvidere enig i, at det er landmandens ansvar at sikre, at dyrene har sunde klove og korrekt benstilling.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker endvidere, at lovforslagets § 15, stk. 3, er en uændret videreførelse af dyreværnslovens § 15, stk. 3, og således ikke en ændring af gældende ret.

Overgangsordninger for landbruget (lovforslagets § 19, stk. 2)

Det Dyreetiske Råd og DOSO er enige i, at der skal fastsættes passende overgangsordninger, men finder, at det bør tilføjes, at dyrenes velfærd samtidig skal tilgodeses.

Anima kan tilslutte sig, at landbruget skal have tid til at omstille sig i forbindelse med reguleringer, men mener, at det er relevant at inddrage Folketinget og andre, så overgangsperioderne ikke bliver for lange.

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter finder det meget vigtigt, at der ved ændringer af regler for dyrs opholdsarealer og -rum sikres en uindskrænket brugstid af foretagne større investeringer på minimum 30 år.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at lovforslagets § 19, stk. 2, understreger, at der ved fastsættelse af regler efter lovforslagets § 19, stk. 1, skal fastsættes overgangsordninger, der sikrer, at landbruget får rimelig tid til at omstille sig. Bestemmelsen viderefører dyreværnslovens § 4, stk. 3, hvoraf fremgår, at der ved fastsættelse af regler efter stk. 1 om dyr i landbruget skal fastsættes overgangsordninger, der sikrer, at landbruget får rimelig tid til at omstille sig.

Det følger af bestemmelsen, at man også fremover skal tilsikre, at landbruget får mulighed for at rette ind efter nye regler, så at der tages hensyn til især de økonomiske konsekvenser, som ny lovgivning har for den enkelte producent og erhvervet som sådan.

Overgangsordningen fastsættes således ud fra en økonomisk hensyn, men samtidig skal dyrenes velfærd tages i betragtning. Det kan hertil bemærkes, at eventuelle nye regler netop vil have dyrenes behov og velfærd som sigte.

Uddannelseskra v om dyrevelfærd (lovforslagets § 21)

Dyrenes Beskyttelse (DB) mener, at den gældende § 7, stk. 2, i dyreværnsloven bør videreføres med lovforslaget. DB finder, at der ikke bør ske nogen form for slækkelse af uddannelseskra v for den besætningsansvarlige og andre, der beskæftiger sig med landbrugsmæssigt hold af dyr. DB fremhæver i den forbindelse, at ministeren skal have beføjelse til at fastsætte kra v til medhjælpere på landbrugsbedrifter, og påpeger, at uddannelseskra vet for medhjælpere i minkfarme kun har været gældende et mindre antal år, og at det faktum, at dyrevelfærden er blevet bedre bl.a. som følge af dette kra v, viser, at beføjelsen bør være der.

Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter finder foranstaltningerne vedrørende uddannelseskra v, herunder godkendelse af uddannelseskurser m.v., som ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om ifølge lovforslagets § 21, vil være omkostningstunge og konkurrenceforvridende og yderligere en administrativ belastning for et erhverv, der er økonomisk presset.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at ophævelse af krav om uddannelse af personer, der er ansat i minkfarme det er aftalt under Veterinærforlig III, og bestemmelsen i den gældende dyreværnslovs § 7, stk. 2, om at ministeren kan fastsætte regler om uddannelseskra v vedrørende dyrevelfærd til andre personer end den besætningsansvarlige, som er beskæftiget med landbrugsmæssigt hold af pelsdyr, videreføres derfor ikke med nærværende lovforslag.. Miljø- og Fødevareministeriet finder ikke, at der er behov for at kunne fastsætte krav om uddannelse for medhjælpere på landbrugsbedrifter. Kravet om, at den besætningsansvarlige skal have den fornødne uddannelse og efteruddannelse, videreføres med lovforslaget. Den besætningsansvarlige vil således kunne instruere de ansatte i korrekt behandling og håndtering af mink.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker endvidere, at de foreslåede bestemmelser i § 21, stk. 1-3, viderefører indholdet i bemyndigelserne i dyreværnslovens § 7, stk. 1 og 3, om uddannelseskra v vedrørende dyrevelfærd til personer, som er ansvarlige for landbrugsmæssigt hold af dyr samt bemyndigelsen i dyreværnslovens § 18, stk. 2, til at fastsætte krav, herunder krav om uddannelse, til personalet i virksomheder, der beskæftiger sig med erhvervsmæssig handel med og opdræt af dyr, formidling af dyr samt dyrepensioner og dyreinternater. I medfør af den gældende § 7, stk. 1 og 3, er der i dag fastsat regler om uddannelseskra v for den besætningsansvarlige for landbrugsmæssigt hold af svin, malkekvæg og æglæggende høner. Disse uddannelseskra v forbliver gældende, indtil reglerne ophæves eller afløses af nye regler, der er udstedt med hjemmel i den foreslåede § 21. Der er således ikke tale om nye uddannelseskra v for så vidt angår landbrugsmæssigt hold af svin, malkekvæg og æglæggende høner. Der er ikke aktuelle planer om at fastsætte yderligere uddannelseskra v for andre dyrearter.

Aflivning af dyr (lovforslagets § 25)

Anima mener, at dyr, der kan drukne, bør omfattes af et forbud mod drukning.

Det Dyreetiske Råd (rådet) kan tilslutte sig, at dyreværnslovens § 13, stk. 1, 2. pkt., om forbud mod aflivning ved drukning ikke videreføres i en form, hvor dette gælder alle dyrearter. Rådet udtrykker dog samtidig bekymring for, om dette vil stille hvirvelløse dyr endnu ringere end i dag, når deres interesser skal afvejes mod hensyn til mennesker. Forskningen på hvirvelløse dyrs velfærd er stigende i disse år, og rådet opfordrer derfor til, at denne udvikling følges nøje, så lovgivningen om nødvendigt kan tilpasses ny viden.

Dyrenes Beskyttelse (DB) giver udtryk for, at de er modstander af, at forbud mod drukning ikke længere fremgår direkte af loven. DB mener, at tvivlen bør komme dyrene til gode, og at der således lægges op til en forringelse af eksisterende lovgivning på området. Dyr, der kan drukne, bør omfattes af et sådant forbud, herunder også hvirvelløse dyr, som f.eks. insekter og snegle, uanset at der ikke p.t. måtte forefindes videnskabelig dokumentation for, at disse føler smerte og lidelse ved drukning.

Endvidere er DB bekymret for retorikken, omtale og italesættelse af begrebet ”skadedyr”, og at effektivitet i skadedyrsbekæmpelse vejer tungere end (dyrevelfærds mæssige) hensyn til dyret. Alle dyr bør være omfattet af forsvarlig dyrebeskyttelse, som reguleret i dyrevelfærdsloven m.v.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at bemyndigelsen i § 25, stk. 2, vil blive brugt til i bekendtgørelsesform at fastsætte et forbud mod at aflive hvirveldyr, undtagen fisk, ved drukning. For en række dyr, f.eks. insekter og snegle, ses der ikke at være videnskabelig dokumentation for, at disse føler smerte og lidelse ved drukning. Såfremt der senere kommer videnskabelig dokumentation for andre dyrearters mulige evne til at føle smerte og lidelse ved drukning, kan der i takt hermed fastsættes regler.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker endvidere, at formålet med lovforslaget helt grundlæggende er at gennemføre en forenkling af lovgivningsstrukturen på dyrevelfærdsområdet, og en vigtig forudsætning for at kunne gøre dette er at muliggøre en bredere anvendelse af

bemyndigelser, hvilket vil gøre sig gældende ikke kun i relation til lovforslagets § 25, men også i relation til lovforslagets øvrige bestemmelser. Formålet med lovforslaget er således ikke at indføre en indholdsmæssig forringelse af reguleringen på dyrevelfærdsområdet.

Herudover bemærker Miljø- og Fødevareministeriet, at lovforslagets § 25 også regulerer aflivning af dyr som led i skadedyrsbekæmpelse. Det er ikke muligt entydigt at definere skadedyr, da betegnelsen anvendes om en betydelig og varierende mængde dyrearter, og da betegnelsen i høj grad er tidsbestemt og varierer efter samfundsudviklingen i lyset af, hvilke dyr der aktuelt kan frembyde risiko for især menneskers og dyrs sundhed m.v.

Aflivning af skadedyr bør ske ud fra grundnormen i forslaget § 25, stk. 1, hvorefter dyret skal aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Hensynet til effektivitet i skadedyrsbekæmpelsen vil imidlertid i praksis kunne veje tungere end hensynet til dyret.

Når der henses til skadedyrsbegrebets diffuse og dynamiske omfang, er det Miljø- og Fødevareministeriets opfattelse, at der kan opstå behov for at kunne fastsætte nærmere regler for aflivning af skadedyr. Dette giver den foreslåede § 25, stk. 2, mulighed for, idet der således vil kunne fastsættes regler, hvis der f.eks. opstår behov for hurtigt at kunne fastsætte regler for at imødegå et pludseligt opstået problem eller for at forbyde en dyrevelfærdsmæssigt betænkelig aflivningsmetode, når en ny og bedre metode er udviklet og praktisk anvendelig.

Beskyttelse af fostre (lovforslagets § 26)

Dyrenes Beskyttelse (DB) henstiller, at der som minimum fastholdes forbud mod slagtning og aflivning af landbrugsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden. DB opfordrer endvidere til, at der fastsættes bestemmelser, der sikrer forsvarlig håndtering af fostre i forbindelse med aflivning og slagtning af højdrægtige moderdyr, navnlig med tanke på dyrefostres smerteopfattelse.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at den foreslåede § 26, stk. 1, bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om forbud mod slagtning af drægtige landbrugsdyr og heste.

Bemyndigelsesbestemmelsen giver mulighed for at videreføre forbuddet mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden i lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, jf. lovbekendtgørelse nr. 258 af 8. marts 2013, og de i loven fastsatte undtagelser fra forbuddet. Miljø- og Fødevareministeriet finder det hensigtsmæssigt med en bemyndigelsesbestemmelse, da fastsættelse af reglerne i en bekendtgørelse frem for en lov giver større fleksibilitet, hvis ny viden betinger, at der er behov for at ændre bestemmelserne.

Bestemmelsen i lovforslagets § 26, stk. 2, hvormed ministeren kan fastsætte nærmere regler om håndtering af fostre i forbindelse med slagtning af drægtige landbrugsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, er en videreførelse af § 2, stk. 3, i lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden. Bemyndigelsen er på nuværende tidspunkt ikke udnyttet, men foreslås videreført i dyreværnsloven, så der vil kunne fastsættes en minimumsperiode fra slagtning af moderdyret til udtagning af dyrefosteret med henblik på at sikre, at dyrefosteret er dødt ved udtagning, hvis der senere viser sig behov herfor. Hvis dyrefostret ikke er dødt, når det tages ud af moderdyret, kan det ikke afvises, at der opstår dyreværns-mæssige problemer, idet dyrefostret muligvis kan opleve smerte.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at reglerne om forbud mod slagtning og aflivning af landbrugsdyr og heste i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden vil blive videreført uændret i bekendtgørelsesform.

Operative og lignende indgreb (lovforslagets § 27)

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) mener ikke, at tilføjelsen af ”tænder” i lovforslagets § 27 med bemyndigelse til at fastsætte regler om operative indgreb og lignende indgreb, sikrer en fornøden videreførelse af § 10 i lov om værn af dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, da foreningen finder det væsentligt, at fjernelse af mælketænder, hvor den blivende tand ikke er i frembrud samt fjernelse af tandkød skal forbeholdes dyrlæger, idet indgrebet forudsætter veterinærfaglig indsigt. DDD mener derfor, at dette bør fremgå direkte af loven.

Dyrenes Beskyttelse ønsker en uændret videreførelse af forbuddet mod isætning af ringe m.v. i trynen på svin ud over de tilfælde, hvor der anvendes en glat ring for at hindre svinet i at rode i jorden (dyreværnslovens § 16). DB understreger, at såfremt dette ikke fastsættes i bekendtgørelsesform, bør forbuddet fremgå direkte af loven.

Det fremgår af § 10 i lov om værn af dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, at fjernelse af mælketænder hos heste er forbudt, medmindre den blivende tand er i frembrud og kan ses. Det fremgår tillige af loven, at såfremt fjernelse af tænder hos heste er nødvendigt, må dette kun foretages af en dyrlæge. Endvidere fremgår det, at fjernelse af tandkød på heste kun må foretages af en dyrlæge. Bestemmelsen forbliver i kraft, indtil den afløses af regler fastsat i medfør af den nye dyrevelfærdslov. Bemyndigelserne i lovforslagets § 27, stk. 3-4, giver således mulighed for i bekendtgørelsesform at videreføre reglerne om fjernelse af tænder og tandkød hos heste, herunder om at sådanne indgreb kun må foretages af en dyrlæge.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker endvidere, at formålet med lovforslaget helt grundlæggende er at gennemføre en forenkling af lovgivningsstrukturen på dyrevelfærdsområdet, og en vigtig forudsætning for at kunne gøre dette er at muliggøre en bredere anvendelse af bemyndigelser. Formålet med lovforslaget er således ikke at indføre en indholdsmæssig forringelse af reguleringen på dyrevelfærdsområdet. Der er med lovforslaget primært tale om en videreførelse af gældende regler på dyrevelfærdsområdet.

Zoologiske haver (lovforslagets § 28, stk. 3)

Dyrenes Beskyttelse (DB) noterer sig, at det fremover er ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling, og ikke Fødevarestyrelsen, som skal give tilladelse til oprettelse af zoologiske haver m.v. DB ønsker klarhed over, om det evt. er tanken at inddrage andre af ministeriets styrelser.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker, at kompetencen til at udstede tilladelser til oprettelse af zoologiske haver m.v. delegeres fra ministeren til Fødevarestyrelsen ved bekendtgørelse om Fødevarestyrelsens opgaver og beføjelser. Der vil således ikke ske nogle ændringer i forhold til sagsbehandlingen ved udstedelse af tilladelser til zoologiske haver m.v.

Hold og fremvisning af dyr i cirkus, herunder udfasning af vilde dyr i cirkus (lovforslagets § 28, stk. 5)

Cirkusdirektørforeningen i Danmark anfører, at der ikke er behov for en overgangsordning for forbud mod hold og fremvisning af elefanter i cirkus, idet staten har overtaget de 4 elefanter, der findes i danske cirkus. En overgangsordning vil give udenlandske cirkus mulighed for at turnere med elefanter i Danmark og således skabe urimelig konkurrence for danske cirkus. Cirkusdirektørforeningen mener endvidere, at der af samme årsag ikke bør være en overgangsordning for turnering med søløver. Endelig ønsker foreningen, at det fortsat skal være tilladt, at søløver holdes og optræder i stationære anlæg i Danmark forudsat, at de stationære anlæg lever op til nærmere fastsatte krav.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at overgangsregler fastsættes for at sikre, at et forbud ikke vil komme til udgøre et ekspropriativt indgreb. Dette kan endvidere indebære, at der fastsættes forskellige overgangsordninger for de forskellige dyrearter.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det først er i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelsen, at det vil blive vurderet, hvor lange overgangsperioderne i givet fald skal være.

Udstillingsforbud (lovforslagets § 29)

Den Danske Dyrelægeforening anfører, at det ikke bør være en dyrlæges forpligtelse at forestå dokumentationen for skadernes omfang i forbindelse med ansøgning om dispensation fra udstillingsforbuddet. Ansvar for at sikre dokumentation bør påhvile ejeren alene.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det påhviler ejeren at kunne dokumentere skaderne i form af en udførlig dokumentation. Til brug for en sådan dokumentation vil ejeren typisk få behov for, at den dyrlæge, der af veterinære årsager har udført et operativt indgreb på en hund, som indebærer fjernelse af øre- eller hale, beskriver årsagen til, hvorfor det var nødvendigt at foretage indgrebet. Dyrlægen er ikke forpligtet efter lovgivningen til at udarbejde den fornødne dokumentation, men gør dette efter anmodning fra ejeren.

Regler om pasningsvejledninger i relation til heste (lovforslagets § 31)

Det Dyreetiske Råd (rådet) og Den Danske Dyrelægeforening (DDD) påpeger i relation til lovforslagets § 31, som bl.a. undtager salg af heste fra kravet om skriftlig information, at mange hesteejere ikke har tilstrækkeligt kendskab til heste, og at det er et område, hvor der bør sættes ind. Rådet vil opfordre til, at der er opmærksomhed på, om hesteejernes vidensniveau kan løftes gennem lovmæssige tiltag, og såvel rådet som DDD foreslår derfor, at bemyndigelsen omfatter muligheden for at kunne stille krav om udlevering af skriftlig information ved salg af heste.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at lovforslagets § 31 er en videreførelse af dyreværnslovens § 18, stk. 3, dog fremhæves eksplicit fremgår, at salg af heste er undtaget fra kravet om skriftlig information. Der er således ingen ændringer i forhold til i dag, hvor bestemmelsen omfatter erhvervsmæssigt salg af familie- og hobbydyr til private.

Baggrunden for bestemmelsen er, at en privat køber af et familie- eller hobbydyr kan have behov for uddybende, skriftlig information (pasningsvejledninger), som vedkommende kan sætte sig mere grundigt ind i hjemme. Sådanne pasningsvejledninger kan f.eks. indeholde retningslinjer for størrelsen og indretningen af dyreanlæg og bure, de enkelte dyrearters behov for fodersammensætning, stimulation, særlige temperaturforhold m.v. Pasningsvejledninger kan således medvirke til at sikre, at dyret passes forsvarligt, også selv om ejeren ikke har særlige forudsætninger. Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 132 af 26. februar 2018 om erhvervsmæssig handel med og opdræt af hunde samt hundepensioner og hundeeinternater samt i bekendtgørelse nr. 1366 af 1. december 2017 om erhvervsmæssig handel med dyr, som begge indeholder krav om udlevering af en skriftlig pasningsvejledning senest på tidspunktet for aftalens indgåelse.

Lovforslaget præciserer gældende ret, hvor der ikke er udstedt krav i relation til heste, men derimod alene i relation til familie- eller hobbydyr, eksempelvis hunde og dyr, der forhandles i egentlige dyrehandlere. Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 384 af 28. maj 2003 om ændring af dyreværnsloven, hvor kravet om udlevering af pasningsvejledninger i dyreværnslovens 18, stk. 3, blev indført, at kravet retter sig mod dyrehandlere og salg af familie- og hobbydyr til private. Miljø- og Fødevareministeriet finder ikke, at der er behov for at udvide bestemmelsen til også at omfatte krav om pasningsvejledninger i forbindelse med salg af heste.

Forbud mod salg af visse dyr på markeder og andre samlinger af dyr (lovforslagets § 33)

Dyrenes Beskyttelse (DB) opfordrer til, at forbuddet mod at sælge hunde på markeder på sigt udvides til også at omfatte andre sårbare dyr. DB noterer i øvrigt med tilfredshed, at begrebet ”markeder” udvides til ”markeder og andre samlinger af dyr”.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at lovforslagets § 33 er en bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler i bekendtgørelsesform om salg af visse dyr på markeder m.v., herunder hunde. I forhold til forbuddet i den gældende dyreværnslovs § 19 a er anvendelsesområdet for den foreslåede bemyndigelse udvidet til at omfatte alle dyr. Bemyndigelsen i lovforslagets § 33 vil i første omgang blive anvendt til i bekendtgørelse at fastsætte forbud mod salg af hunde på markeder, sådan som dette fremgår af dyreværnslovens § 19 a. Ministeriet skal anføre, at annoncering af salg af dyr i digitale medier ikke betragtes som markeder i denne forbindelse, og at det fremgår af bemærkningerne til § 33, at der ved marked forstås en samling af dyr, hvor formålet er at fremvise dyrene med henblik på salg, og at forbuddet kun omfatter fysiske markeder.

Bemyndigelsen foreslås udvidet, så den i fremtiden også kan anvendes i tilfælde af, at der skulle vise sig behov for et tilsvarende forbud for salg af andre dyr på markeder, f.eks. dyr, som er særligt fysisk sårbare eller stiller særlige pasningsmæssige krav, der vanskeligt kan tilgodeses på et marked og formentlig heller ikke i forbindelse med impuls køb.

Fastsættelse af regler om avl af familie- og hobbydyr (lovforslagets § 34)

Det Dyreetiske Råd (rådet) hilser det velkomment, at bemyndigelsen til at fastsætte regler om avl af familie- og hobbydyr videreføres med lovforslagets § 34, men finder det beklageligt, at der ikke umiddelbart er planer om at anvende bemyndigelsen. Der henvises til forskellige udtalelser fra rådet, hvor problemer relateret til avl er beskrevet, herunder Udtalelse om avl af dyreracer, hvor fødselsvanskeligheder vil forekomme hyppigt, og Udtalelse om avl af hunde og katte. Rådet anbefaler, at der indhentes erfaringer fra Sverige og evt. andre lande vedrørende regler for avl af hunde og katte med henblik på at anvende bemyndigelsen til at fastsætte regler i Danmark. Rådet peger i den forbindelse på, at forhold som f.eks. behov for kejsersnit og operative korrektioner kan indgå i de efterspurgte parametre.

Miljø- og Fødevareministeriet skal bemærke, at fastsættelse af specifikke regler forudsætter, at der kan angives entydige, målbare parametre, der gør det muligt at kontrollere bestemmelserne. Visse modetrends kan f.eks. indebære, at hunde avles med ekstremt lange ører eller ekstremt flade snuder, men det har hidtil ikke været muligt at angive, hvor grænsen går for sådanne negative avlsegenskaber. Fastsættelse af regler kan således ske, når videnskabelig viden giver mulighed for at fastlægge målbare parametre for negative avlsegenskaber. Miljø- og Fødevareministeriet skal endvidere bemærke, at bestemmelsen sender et signal om, at enhver, der avler familie- og hobbydyr, skal have fokus på dyrenes velfærd og sundhed.

Skind og skindprodukter fra hunde og katte (lovforslagets § 36)

Dyrenes Beskyttelse (DB) fremhæver med hensyn til den gældende lov om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte, jf. lovbekendtgørelse nr. 257 af 8. marts 2013, at DB forudsætter, at der ikke sker en forringelse af de nuværende danske regler vedr. ”skind- og skindprodukter fra hunde og katte” til ”pelsskind fra hunde og katte samt produkter, hvor sådanne pelsskind indgår”. DB ønsker de supplerende danske regler fastholdt.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det på nuværende tidspunkt er hensigten at videreføre de supplerende danske regler. Det er således hensigten at anvende bemyndigelsen i lovforslagets § 36 til i bekendtgørelsesform uændret at videreføre de materielle regler i § 1 lov om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte, jf.

lobekendtgørelse nr. 257 af 8. marts 2013. Endvidere fastsættes i samme bekendtgørelse bestemmelser om straf for overtrædelse af reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1523/2007 af 11. december 2007 om forbud mod markedsføring og indførsel i og udførsel fra Fællesskabet af pelsskind fra hunde og katte, samt produkter, hvor sådanne pelsskind indgår.

I lighed med Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 1523/2007 gælder de supplerende danske regler i den gældende lov om forbud mod markedsføring m.v. samt indførsel og udførsel af skind og skindprodukter fra hunde og katte udelukkende erhvervsmæssig indførsel, produktion og handel med de omhandlede skind og skindprodukter. Indførsel m.v. er således tilladt for privatpersoner.

Det bemærkes, at der kan foreligge et erhvervsmæssigt forhold, selv om der ikke er tale om den pågældendes hovederhverv. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en person under ferieophold i udlandet indkøber partier af skind med henblik på videresalg med fortjeneste i Danmark.

Transport af dyr (lovforslagets § 37)

SamMark bemærker, at der med lovforslagets § 37 og ministerens bemyndigelser til fastsættelse af regler om transport af dyr og alle opgaver, der er forbundet hermed, kan sættes spørgsmålstejn ved, om der ikke hermed opnås en præciseringsgrad og bemyndigelser til at udstede bekendtgørelser, der ligger langt ud over, hvad der umiddelbart kan udledes af den bemyndigelse, der er i den nuværende brede formulering i § 12 i dyreværnsloven. SamMark nævner, at der med lovforslagets § 37 er risiko for at danne et grundlag for indførelse af regler på området uden egentlig lovbehandling.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at lovforslaget som udgangspunkt ikke har til formål at foretage indholdsmæssige ændringer af de eksisterende regler på dyrevelfærdsområdet, herunder på transportområdet. Hensigten med de pågældende bemyndigelser i lovforslagets § 37 er at erstatte en bredt formuleret bemyndigelsesbestemmelse med en stor rækkevidde med bemyndigelser, der er nærmere afgrænset og specificeret, og som kan anvendes til at videreføre gældende regler. Bemyndigelserne vil med dette lovforslag blive underkastet en lovbehandling i Folketinget. Miljø- og Fødevareministeriet bemærker endvidere, at formålet med lovforslaget helt grundlæggende er at gennemføre en forenkling af lovgivningsstrukturen på dyrevelfærdsområdet, og en vigtig forudsætning for at kunne gøre dette er at muliggøre en bredere anvendelse af bemyndigelser. SamMarks høringssvar er taget til efterretning.

Indbringelse af politiets afgørelser for domstolene (lovforslagets § 42)

Dyrenes Beskyttelse (DB) mener, at der skal indføres en tidsfrist for afgørelse, når dyreejer benytter 14 dages klageret efter lovforslagets § 42, herunder henviser DB til, at dyrene sidder på ubestemt tid, indtil domstolene har afsagt en afgørelse.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at lovforslagets § 42, der er en videreførelse af dyreværnslovens § 23, fastsætter, at politiet har en pligt til at sørge for, at politiets afgørelser i visse sager indbringes for retten, hvis der anmodes herom inden 14 dage efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Indbringelse for domstolene har ikke opsættende virkning.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at proceduren for indbringelse af sager for domstolene fremgår af retsplejelovens regler.

Betaling for dyrevelfærdskontrol – undtagelse af akvakulturbrug (lovforslagets § 43, stk. 3)

Anima, Dyrenes Beskyttelse og DOSO bemærker, at de ikke ønsker, at akvakulturbrug skal være undtaget fra kravet om betaling til dækning af omkostningerne til ordinær dyrevelfærdskontrol, som

det fremgår af lovforslagets § 43, stk. 3, herunder at der også bør udføres dyrevelfærdskontrol i akvakulturbrug.

Miljø- og Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at der i lovforslagets § 43, stk. 3, fastsættes nogle faste årlige takster, som skal betales for den stikprøvebaserede dyrevelfærdskontrol i besætninger registreret i det centrale husdyrbrugsregister (CHR). Taksterne er direkte fastsat i loven, fordi kontrollens stikprøvekarakter betinger, at der ikke er direkte sammenhæng mellem den betaling, den enkelte besætningsejer betaler, og den kontrol, den pågældende udsættes for.

Akvakulturbrug er registreret i CHR, men er i lovforslaget undtaget fra betaling, fordi der ikke udføres og ikke i nær fremtid påregnes udført dyrevelfærdskontrol i dam- og havbrug, og at der derfor ikke er grundlag for at fastsætte en takst, som disse virksomheder skal betale til finansiering af kontrollen.

Miljø- og Fødevareministeriet skal dog bemærke, at såfremt der på et senere tidspunkt kommer ny viden/forskning, som kan danne grundlag for fastsættelse af specifikke dyrevelfærdsregler for fisk m.v. og dermed grundlag for en ordinær dyrevelfærdskontrol i akvakulturbrug, vil der også kunne udføres ordinær kontrol i disse virksomheder, og der vil i den forbindelse blive taget stilling til, hvorledes der betales for denne kontrol. Der er i lovforslagets bemærkninger vedrørende bestemmelsen om betaling for kontrol (§ 43) indsat en bemærkning herom.

Bestemmelser om betaling for kontrol med hensyn til en fast årlig takst for stikprøvebaseret kontrol kan fastsættes ved en ændring af loven (den nye dyrevelfærdslov) og/eller ved en tekstanmærkning på Finansloven, som dette også på nuværende tidspunkt er tilfældet for den øvrige kontrol på dyrevelfærdsområdet.

Betaling for dyrevelfærdskontrol – grænsen for fjerkræ (lovforslagets § 43, stk. 3 og 4)

Frit fjerkræ ønsker, at den nedre grænse for betaling for dyrevelfærdskontrol for fjerkræ bør være markant højere end 10 dyr, som er den grænse, der i dag gælder for alle dyrearter.

Miljø- og Fødevareministeriet skal hertil bemærke, at grænsen på 10 dyr blev fastsat for at sikre, at deciderede hobbybesætninger ville blive friholdt fra betalingen. For fjerkræ er hensynet til større hobbybesætninger endvidere sikret ved, at betalingspligten kun påhviler besætninger, som i henhold til bekendtgørelse om registrering af besætninger i CHR er registreringspligtige. Det følger af denne bekendtgørelse, at registreringspligten påhviler fjerkræbesætninger omfattet af en af de otte bekendtgørelser, der regulerer erhvervsmaessige fjerkræhold. Hvornår et fjerkræhold reelt er erhvervsmaessigt afhænger af dets aktiviteter mere end af den numeriske størrelse. Derfor er der ingen særlig nedre grænse for fjerkræ, som i øvrigt omfatter dyr af meget forskellig størrelse som vagtler, kalkuner og strudse.

Betaling for kontrol - Opgørelse af en flok slagtekyllinger (lovforslagets § 43, stk. 5)

Landbrug & Fødevarer og Danske Æg, Udvalget for slagtefjerkræ og L&F Fjerkræ (fællessvar) ønsker, at en flok slagtekyllinger skal opgøres som ét hold, uanset om de er slagtet samlet som en flok eller delslagtet. Dette har betydning i forhold til udgifterne i forbindelse med velfærdskontrollen på slagterierne, der bør opkræves pr. hus eller hold og ikke som i dag, hvor udgiften kan opkræves pr. levering.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker hertil, at der i den eksisterende lovgivning er krav om, at der betales for kontrol af trædepudesvidninger m.v. på slagterierne for hver levering og pr. hus. Når et hold slagtekyllinger delslagtes leveres en del af holdet typisk nogle dage før resten af holdet. Begge leveringer skal undersøges for trædepudesvidninger m.v., og der udtages i forbindelse med hver levering 100 fødder fra det leverede hold til kontrol. Det er nødvendigt at undersøge begge delslagtninger, idet forekomsten af trædepudesvidninger kan variere mellem levering af de to

delslagtninger. Da der således foretages kontrol af hver delslagtning, opkræves der også gebyr for hver delslagtning. Miljø- og Fødevareministeriet finder ikke, at der er grundlag for at ændre dette.

Offentliggørelse af kontrolresultater (lovforslagets § 49)

Det Dyreetiske Råd anfører, at forbrugeres muligheder for at kunne til- og fravælge virksomheder i relation til dyrevelfærdsmæssige hensyn bør tælle som en tungtvejende interesse, der kan begrunde etablering af en offentliggørelsesordning for kontrolresultater.

DOSO finder, at offentliggørelser i henhold til dyrevelfærdsloven kan foregå inden for allerede gældende regler efter anden lovgivning om, hvilke oplysninger der kan offentliggøres, og at offentliggørelse af resultater af fysiske kontroller bør være tilgængelige på internettet, snarest efter resultaterne foreligger.

Miljø- og Fødevareministeriet skal bemærke, at hensynet til forbrugernes muligheder for at vælge ud fra dyrevelfærdsmæssige forhold kan begrunde etableringen af en offentliggørelsesordning. De dyrevelfærdsmæssige hensyn er således også grundlaget for etableringen af offentliggørelsesordningen på hundeområdet i 2018.

Bestemmelsen giver alene hjemmel til at etablere offentliggørelsesordninger og indskrænker ikke offentlighedens adgang til oplysninger om blandt andet dyrevelfærdskontrollen efter de generelle forvaltningsretlige regler. Der er ikke i de generelle regler hjemmel til systematisk offentliggørelse af kontrolresultater, men i de tilfælde, hvor der etableres en offentliggørelsesordning, vil det være en forudsætning, at kontrolresultater skal være tilgængelige hurtigst muligt.

Anvendelsen af honorarlønnede dyrlæger (lovforslagets § 50, stk. 1)

Dyrenes Beskyttelse opfordrer til, at Fødevarestyrelsen så vidt muligt undgår at bruge korttidsansatte medarbejdere, herunder honorarlønnede privatpraktiserende dyrlæger, i kontrollen.

Miljø- og Fødevareministeriet er enige i, at kontrollen i videst muligt omfang skal udføres af fastansatte medarbejdere. Af især geografiske og planlægningsmæssige årsager er det dog nødvendigt i begrænset omfang at anvende eksempelvis honorarlønnede dyrlæger ved kontrollen med mindre slagtehuse.

Klageadgang (lovforslagets § 52)

Anima, Dyrenes Beskyttelse og DOSO finder, at der bør indføres bestemmelser om, at organisationer (f.eks. dyreværnsforeninger) kan være klageberettigede på dyrenes vegne. DB opfordrer til at overveje en egentlig dyreombudsmand i relation til klage på vegne af dyr.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at anmeldelse til politiet om overtrædelse af dyreværnsloven kan indgives af enhver, herunder dyreværnsorganisationer. Interesseorganisationer og foreninger vil normalt ikke anses som part i en straffesag om overtrædelse af dyreværnsloven. Vurderingen af, hvem der er klageberettiget, foretages af klageinstansen. Klager over politiets efterforskning og sagsbehandling i straffesager skal indgives til politidirektøren. En klage over politidirektørens afgørelse indgives til den regionale statsadvokat. Klageadgangen for dyreværnsorganisationer over afgørelser truffet af politiet er således allerede reguleret af eksisterende regler og omfattet af et klagesystem.

Indførelse af en generel klageadgang for organisationer på dyrevelfærdsområdet vil udgøre en omfattende og væsentlig ændring af det eksisterende klagesystem på dyrevelfærdsområdet, som vil ligge uden for formålet med dette lovforslag, som er ændring af regelstrukturen.

Ligeledes ligger spørgsmålet om en dyreombudsmand-institution uden for rammerne for dette lovforslag.

Implementering af EU-regler (lovforslagets § 56)

Dyrenes Beskyttelse mener ikke, at bestemmelsen om implementering af EU-regler bør anvendes til at fastsætte lempeligere krav, herunder at fastsætte regler om fravigelse af regler i EU-direktiver/-forordninger.

Den Danske Dyrlægeforening støtter op om, at bemyndigelsesbestemmelsen skal anvendes til implementering af EU-regler, men mener samtidig, at der i lovbemærkningerne klart skal redegøres for rækkevidden af implementeringshjælpen, og om der er hjemmel til mere end minimumsimplicitering.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker, at den foreslåede § 56 fastsætter en hjemmel for ministeren til at kunne fastsætte regler med henblik på gennemførelse af EU-regler. Bestemmelsen giver således mulighed for administrativt at gennemføre EU-regler om forhold, hvor der ikke i forvejen findes en bemyndigelse. Lovforslagets § 56, stk. 1, 3. pkt., giver ministeren hjemmel til at kunne fastsætte regler om fravigelse af EU-reglerne i det omfang, disse retsakter indeholder adgang hertil.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker, at hjemlen til at kunne fastsætte regler om fravigelse af EU-regler i det omfang, disse retsakter indeholder adgang hertil, anvendes til at fastsætte supplerende regler eller mere restriktive krav end EU-bestemmelserne.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker endvidere, at den foreslåede formulering af lovforslagets § 56 bidrager til at opnå en ensartethed i formuleringen af generelle bestemmelser i veterinær- og fødevarerlovgivningen. Bestemmelsens ordlyd svarer således til tilsvarende bestemmelser i andre love på Miljø- og Fødevarerministeriets område.

Ophævelse af lovkravet i dyreværnslovens § 4, stk. 2, og inddragelse af interessenter (lovforslagets § 57)

Landbrug & Fødevarer (L&F) finder det bekymrende, at § 4, stk. 2, ophæves, og havde helst set bestemmelsen videreført. L&F vil ydermere beklage, at tidlig inddragelse af erhvervet forud for udarbejdelse af forslag til regler, som fremgik af det tidligere fremsatte lovforslag (L 192), er fjernet i dette forslag. L&F gør opmærksom på vigtigheden af, at forslag til nye indgribende regler altid følges op af grundige erhvervsøkonomiske beregninger.

Miljø- og Fødevarerministeriet skal bemærke, at der i forbindelse med udstedelse af administrative forskrifter ifølge Erhvervsministeriets retningslinjer altid skal foretages en vurdering af de administrative og økonomiske byrder for erhvervet.

DOSO og Anima giver udtryk for, at procedurerne i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelser og inddragelsen af interessenter i den forbindelse er uklare, herunder at det er uklart, hvem der skal inddrages, og om der også foretages høring af bekendtgørelser uden materielle ændringer. Anima anfører, at der bør ske inddragelse af interessenter både for så vidt angår indgribende regler og ikke-indgribende regler.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker hertil, at lovforslagets § 57 viderefører dyreværnslovens § 27, som sikrer, at såvel landbrugets organisationer, dyrevelfærdsorganisationer og andre organisationer, der særlig berøres af reglerne, skal inddrages ved fastsættelse af regler i henhold til bestemmelser i loven. De nævnte organisationer samt andre organisationer, der særligt berøres af reglerne, skal således have mulighed for at udtale sig, inden der fastsættes regler efter loven.

Det bemærkes, at bestemmelsen omfatter inddragelse af relevante interessenter både for så vidt angår regler af indgribende karakter samt regler af ikke-indgribende karakter.

Den praktiske gennemførelse af inddragelsen vil afhænge af den konkrete lovgivning, der er tale om. Bestemmelsen vil som udgangspunkt indebære, at særligt berørte organisationer såvel som andre

interessenter får mulighed for at udtale sig i forbindelse med den normale høringsproces, men inddragelsen kan også tage form af et eller flere møder med særligt berørte organisationer eller skriftlige tilkendegivelser fra relevante organisationer uden for den sædvanlige høring.

Det skal dog bemærkes, at bekendtgørelsesudkast, som sendes i høring, vil blive gjort offentlig tilgængelig for alle på høringsportalen. Ændringer til bekendtgørelser, som f.eks. alene består i ændring af navnet på en institution, styrelse el. lign, vil ikke som udgangspunkt blive sendt i høring.

Sanktionspraksis for overtrædelser ved transport af dyr og klippekortsordningen (lovforslagets kapitel 21 om straf m.v. og høringsudkastets § 67)

Landbrug & Fødevarer (L&F), ITD, SamMark, SPF, Vognmandsfirmaet Bendt Søndergaard ApS, DTL og DI Transport bemærker alle, at overordnet set er den grundlæggende præmis om, at chaufføren og transportøren har en økonomisk vinding ved transport af ikke-transportegnede dyr, ikke til stede. L&F nævner, at en transportvirksomhed har en fortjeneste på under 5-10 kr. pr. transporteret gris, hvorfor der under ingen omstændigheder er noget økonomisk incitament til at tage et ikke-transportegnet dyr med. Dertil kommer, at det er landmanden, der har fortjenesten ved at sende dyret til slagtning, og som kender dyrets sygdomshistorie, og dermed skal bære hovedansvaret for, at dyret er egnet til transporten. Det er derfor afgørende, at sanktionspraksis afspejler dette i reducerede bødestørrelser til chauffører og transportvirksomheder. SamMark nævner, at størstedelen af transporter af grise både nationalt og til eksport udgør en pris pr. gris på mellem 15 og 50 kr. afhængig af afstanden, hvoraf en ubetydelig del på måske 5-7 % heraf er fortjeneste. Hertil kommer, at såfremt chaufføren afviser et dyr til transport, så erstattes dette dyr som oftest med et andet dyr, da der er en aftale om, hvor mange dyr der skal leveres til enten slagt eller eksport. Det tåler derfor ikke sammenligning med besætningsejers økonomiske incitament, som udgøres af grisens værdi.

SPF, SamMark, DI Transport, ITD og Vognmandsfirmaet Bendt Søndergaard ApS anfører endvidere, at den eskalerende myndighedsudøvelse over for transportvirksomheder mangler proportionalitet i forhold til gentagne overtrædelser. De større transportvirksomheder bliver straffet hårdere end de små. SPF foreslår, at eskaleringen rettes mod den enkelte chauffør og ikke det samlede antal overtrædelser for hele transportvirksomheden, og at der indføres en karenperiode på f.eks. tre år.

Miljø- og Fødevarerministeriet bemærker, at lovforslaget som udgangspunkt ikke har til formål at foretage indholdsmæssige ændringer af de eksisterende regler på dyrevelfærdsområdet, herunder i dyreværnsloven. De fleste bestemmelser videreføres således indholdsmæssigt uændret med lovforslaget, herunder bødeniveauet for transportør (vognmand) og landmand (leverandør) i sager om transport. Det samme gælder for betragtningerne om det økonomiske incitament hos transportvirksomheden. Det skal hertil bemærkes, at det ikke kun handler om økonomisk gevinst, dvs. pris pr. transporteret dyr, men ligeledes den økonomiske vinding der kan opnås ved ikke at afsætte tilstrækkelig tid til at syne dyrene, når de læsses på et transportmiddel, såvel som det økonomiske incitament med hensyn til, om der stilles krav til leverandøren. Høringssvarene fra L&F, ITD, SamMark, SPF, Vognmandsfirmaet Bendt Søndergaard ApS, DTL og DI Transport tages til efterretning.

Med hensyn til eskaleringen ved gentagne overtrædelser er det Fødevarestyrelsens generelle praksis, at der eskaleres over for den enkelte virksomhed, således som sanktionsprincipperne er beskrevet i styrelsens kontrolvejledning. At der for større virksomheder derved er en øget risiko for eskalering, er en naturlig konsekvens af omfanget af virksomheden, og er således ikke uproportionalt. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ved sanktionsvalget også skal tages hensyn til proportionalitetsprincippet. Eksempelvis kan Fødevarestyrelsen i den enkelte situation undlade eskaleringen, hvis der er formildende omstændigheder, eksempelvis at virksomheden har gjort en målrettet indsats for at undgå gentagelser.

Miljø- og Fødevareministeriet kan desuden bemærke, at Fødevarestyrelsens sanktioneringspraksis i sager om transportegnethed er blevet præciseret som led i politisk aftale af 18. december 2018 om styrket kontrol af dyretransporter mellem tidligere regering (VLAK) og Dansk Folkeparti sanktionerer landmand og transportvirksomhed, hvormed det primært vil være transportvirksomheden og/eller landmanden, som styrelsen sanktionerer, bl.a. ved i højere grad at udnytte mulighederne for at sanktionere med påbud og forbud, hvor dette vurderes hensigtsmæssigt. I forbindelse med overtrædelser af reglerne om transport, herunder om dyrs transportegnethed, skal der som hidtil foretages en konkret vurdering af overtrædelserne, herunder om der skal ske politianmeldelse.

DI Transport, SPF og Vognmandsfirmaet Bendt Søndergaard ApS støtter afskaffelsen af klippekortsordningen. SamMark og ITD bemærker, at det er positivt, at klippekortsordningen udgår af reguleringen, ligesom frakendelse af retten til erhvervsmæssigt at beskæftige sig med transport af dyr udgår.

Dyrenes Beskyttelse (DB) henstiller, at klippekortsordningen fastholdes. DB henviser til, at de mange klip – og ikke mindst den præventive effekt – klart har vist klippekortsordningens berettigelse. Der henvises endvidere til, at udvekslingen af oplysninger mellem Fødevarestyrelsen og Politiet kan forbedres og dermed berettige en fortsættelse af ordningen.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at evalueringer af ordningen har vist, at klippekortsordningen medfører en u hensigtsmæssig forskelsbehandling af danske transportører og chauffører i forhold til udenlandske transportører og chauffører. Med den gældende klippekortsordning kan klip tildeles både danske og udenlandske chauffører/ledsagere og transportører. Danske myndigheder kan dog ikke inddrage udenlandske kompetencebeviser og autorisationer, da Danmark ikke er kompetent myndighed i andre EU-lande. Efter inddragelse af en danske chaufførs kompetencebevis kan vedkommende ikke transportere levende dyr i Danmark eller resten af EU, indtil kompetencebeviset generhverves. Den danske chauffør mister dermed retten til at udøve sit erhverv. Derimod vil en udenlandsk chauffør, som har fået tildelt tre klip eller mere i Danmark ikke få inddraget sit kompetencebevis, da Danmark ikke har udstedt kompetencebeviset. Det medfører dog, at en udenlandsk chauffør med tre klip ikke kan transportere dyr i Danmark, men vil fortsat kunne gøre dette i resten af EU.

Med hensyn til udvekslingen af oplysninger mellem Politiet og Fødevarestyrelsen er dette et område, som Miljø- og Fødevareministeriet er opmærksomme på, og som der løbende arbejdes med.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at SamMark og ITD er af den opfattelse, at hjemlen til frakendelse af retten til erhvervsmæssigt at beskæftige sig med transport af dyr udgår af lovforslaget. Dette er en vildfarelse, da hjemlerne om frakendelse af retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr videreføres uændret i §§ 62-64 i lovforslaget. Klippekortsordningen ophæves ved lovforslaget, men ordningen er i øvrigt uafhængig af hjemlen til frakendelse af retten til at beskæftige sig med erhvervsmæssig transport af dyr.

Dyrenes Beskyttelse er positive over for muligheden for indførelse af en hjemmel til, at forsøg på overtrædelse af de regler, der kan fastsættes efter den foreslående § 37, stk. 1, kan straffes, jf. lovforslagets § 58, stk. 9 og 11. SamMark nævner derimod, at det ikke fremgår af det angivne eksempel på forsøg i bemærkningerne i lovforslagets, hvornår det fremrykkede fuldbyrdelsesmoment skal være, og det kan derfor give bekymring hos chauffører og virksomheder om, hvornår de gør sig skyldig i et strafbart forhold med bødesanktionering til følge.

Miljø- og Fødevareministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der kan straffes for forsøg på overtrædelse af regler udstedt i medfør af § 37, stk. 1 og 5, særligt arealkrav, dvs. hvor en transportbil kører med for mange dyr. Forsøg på transport med for mange dyr vil således kunne strafsanktioneres, før transporten er påbegyndt, dvs. på det tidspunkt, hvor det er åbenlyst, at der

vil ske en overtrædelse af reglerne. Høringssvaret fra SamMark tages til efterretning, og spørgsmålet om det fremrykkede fuldbyrdelsesmoment, vil blive inddraget i forbindelse med en fremtidig hjemmel i bekendtgørelsen om beskyttelse af dyr under transport.

Miljø- og Fødevareministeriet kan desuden oplyse, at der fortsat pågår en implementering af den politiske aftale af 18. december 2018 mellem den tidligere regering (VLAK) og Dansk Folkeparti om kontrollen på transportområdet med henblik på styrkelse af kontrollen.

Brug af levende fisk som agn, transport af fisk m.v. – Lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983 (lovforslagets § 70, stk. 2, § 11, stk. 1, og § 27, stk. 5)

Det Dyreetiske Råd (rådet) anfører, at det af § 4, nr. 3, i lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983 fremgår, at det er forbudt at bruge andre levende hvirveldyr end fisk som agn. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at anvendelse af levende fisk som agn indebærer, at de får sat en krog igennem følsomt væv, hvilket må anses for at være omfattet af begrebet ”operative og lignende indgreb”. Rådet anbefalede i sin Udtalelse om lystfiskeri (2013) et forbud mod brug af levende fisk som agn. Rådet hilser det derfor velkomment, at de dyrevelfærdsmæssige problemer med denne praksis anerkendes, og rådet ser frem til, at muligheden for at forbyde brugen af levende fisk som agn.

Dyrenes Beskyttelse (DB) ønsker de specifikke bestemmelser vedrørende transport og håndtering af levende fisk, jf. § 4, nr. 1 og 2, i Lov om værn af dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, , videreført i ny lovgivning.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at § 4 såvel som § 10 i Lov om værn for dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983 forbliver i kraft ved ophævelse af dyreværnsloven, indtil reglerne afløses af regler, fastsat i medfør af dyrevelfærdsloven (jf. lovforslagets § 70, stk. 2).

Det bemærkes, at muligheden for at fastsætte regler om forhold, som på nuværende tidspunkt er fastsat i § 4 og § 10 i lov om værn af dyr, jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, ikke er ny.

For så vidt angår reglerne i lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, § 4, nr. 1 og 2, om, at det er forbudt at transportere levende fisk ved hjælp af stænger, vidjer, kroge eller snore, anbragt gennem gællerne, kæberne eller lignende samt ved vejning af levende fisk at stikke den til vægtredskabet hørende krog gennem nogen del af dyret, er der hjemmel til at fastsætte regler i bekendtgørelse, som svarer til § 4, nr. 1 og 2 i lovforslagets § 11, stk. 1, hvoraf det fremgår, at ministeren kan fastsætte regler om behandling og håndtering af dyr, herunder blandt andet om flytning af fisk.

For så vidt angår § 4, nr. 3, i lovbekendtgørelse nr. 335 af 8. juli 1983, om at det er forbudt at bruge andre levende hvirveldyr end fisk som agn, fremgår det specifikt af bemærkningerne til lovforslagets § 27, at anbringelse af en krog igennem følsomt væv i forbindelse med anvendelse af levende fisk som agn anses for omfattet af begrebet ”operative og lignende indgreb”. Bemyndigelsen i lovforslagets § 27, stk. 5, kan således anvendes til at fastsætte regler, herunder forbud, om brug af levende hvirveldyr som agn.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser (lovforslagets § 70)

Dyrenes Beskyttelse (DB) mener, at der bør fastsættes en dato for lovens ikrafttræden, hvilket også ville være i overensstemmelse med god juridisk skik. Tidspunktet skal vælges, så der sikres tilstrækkeligt lang tid til et grundigt forarbejde, som sikrer processens forsvarlighed.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det grundet den nye lovgivningsstruktur på dyrevelfærdsområdet er fundet hensigtsmæssigt, at ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden, som foreslået med lovforslagets § 70, stk. 1. Af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse fremgår, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at

tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af ministeren så det kan sikres, at lovforslaget og samtlige nye bekendtgørelser kan træde i kraft samtidig. Dette er begrundet i, at der kan opstå tidskrævende og evt. uforudsete problemstillinger i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelserne, hvormed en fast ikrafttrædelsesdato for loven ville kunne medføre, at de artsspecifikke love ophæves, før udstedelsen af de bekendtgørelser, som skal erstatte reglerne i de pågældende love. De nye bekendtgørelser skal træde i kraft samtidig med lovens ikrafttræden. De omhandlede særlove, såvel som den gældende dyreværnslov, og regler fastsat i medfør af disse love vil være gældende indtil den nye dyrevelfærdslovs og de nævnte bekendtgørelser træder i kraft.

Andre emner og love

Egenkontrol

Dyrenes Beskyttelse (DB) mener ikke, at bemyndigelsesbestemmelsen vedr. egenkontrol i den gældende dyreværnslovs § 4 b bør ophæves. DB mener, egenkontrol er vigtig, når det kombineres med uvildig kontrol – og en fin indikator på drift/management (landmandskab).

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at reglerne om egenkontrol i bekendtgørelse om egenkontrol blev ophævet den 12. december 2016 som følge af Veterinærforlig II. Bemyndigelsen er således ikke længere udnyttet og vil derfor ikke blive videreført i lovforslaget.

Udsætning af opdrættede dyr i naturen

Den Danske Dyrlegeforening ønsker at bibeholde den nugældende § 9 i dyreværnsloven om, at ministeren kan fastsætte regler om forbud mod udsætning af opdrættede dyr, der vanskeligt kan klare sig i naturen, idet den tilsvarende bestemmelse i lov om hold af dyr alene omfatter opdrættet vildt.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at det fremgår af forarbejderne til den gældende dyreværnslov, at dyreværnslovens § 9, stk. 2, er rettet mod opdrættet vildt. Dette er allerede reguleret i § 16 i lov om hold af dyr, hvoraf det fremgår, at opdrættet vildt kun må udsættes, hvis det må forventes at være i stand til at overleve i naturen.

Miljø- og Fødevareministeriet har på baggrund af det indkomne høringssvar vurderet det hensigtsmæssigt at fastholde og udvide anvendelsesområdet for dyreværnslovens § 9, stk. 2, så bestemmelsen ikke alene angår opdrættet vildt, men også andre dyr. I overensstemmelse hermed er der i lovforslaget indsat § 10, stk. 2, hvormed ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling kan fastsætte regler om forbud mod udsætning i naturen af dyr, der vanskeligt kan klare sig i naturen. Bemyndigelsesbestemmelsen kan således anvendes til at fastsætte forbud mod udsætning i naturen af bl.a. uønskede familie- og hobbydyr, som f.eks. visse skildpadder og fugle, såfremt der viser sig behov herfor, ligesom det ikke udelukkes, at der kan opstå behov for at fastsætte forbud mod udsætning af andre dyr.

Danske lov og opdræt af vilde dyr

Privatperson Michael Andersen mener, at regler i Danske Lov om erstatningsansvar for skader, hvis man opdrætter bl.a. bjørne, giver det indtryk, at man kan opdrætte vilde dyr, f.eks. bjørne, og han foreslår, at dette ophæves i Danske Lov og i stedet reguleres i lovforslaget.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at forhold vedrørende opdræt og hold af dyr, der kan frembyde fare eller skabe frygt, eller som vanskeligt kan holdes i fangenskab på dyreværnsmæssigt forsvarlig måde allerede er reguleret i bekendtgørelse nr. 1261 af 17. november 2015 om forbud mod hold af særlige dyr med hjemmel i den gældende dyreværnslovs § 10, som videreføres med lovforslagets § 17.

Dyreforsøgsloven og lov om kloning og genmodificering af dyr m.v. og lov om hunde

Dyrenes Beskyttelse (DB) mener ikke, at lov om dyreforsøg og lov om kloning og genmodificering af dyr m.v. skal bestå som selvstændige eller samlet i én lov, men derimod inkorporeres i den nye dyrevelfærdslov. Ligeledes henstiller DB til, at hundeloven også indarbejdes i den samlede dyrevelfærdslov.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at den fremtidige lovstruktur tager udgangspunkt i det forslag, som fremgår af den udtalelse, som Ekspertgruppen vedrørende modernisering af lovgivningen på dyrevelfærd afgav i maj 2017. Det anbefales i udtalelsen, at lov om dyreforsøg og lov om kloning og genmodificering af dyr m.v. sammenskrives i en særskilt lov, og at lov om hunde forbliver en særskilt lov, herunder blev det foreslået af Ekspertgruppen at flytte de dyrevelfærdsrelaterede bestemmelserne i hundeloven til dyrevelfærdsloven og bekendtgørelse med hjemmel i den nye dyrevelfærdslov.